N°. 76.

BREDASCHE COURANT.

Staat- Letterkundige en Wetenschappelijke

Nieuws- Blad.

Zondag den 17 April 1831.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Stad BREDA, ontvangen hebbende een Besluit van H. E. G. A. de Heeren Gedeputeerde Staten der Provincie Noord-Brabant, van den 8sten April 1831, litt. B. B., afdeeling van Policie (Provincieblad N°. 32), houdende aanschrijving tot het doen eener kollekte ten behoeve der slagtoffers van den ramp, welke op den 29sten Maart de stad *Bergen op Zoom* heeft getroffen, door het springen eener twee-ponds voor de artillerie in die vesting, bij welk ongeluk een aanzienlijk getal zoo gezetenen als middelmatigen, meer of gewerkt, onderscheidene huizen in de nabijheid van die werkplaats geheel in puin zijn veranderd en vele andere zijn beschadigd geworden.

Brengen bij deze ter kennisse der Ingezetenen, dat op *Woensdag* den 20sten April aanstaande, zoo algemene kollekte zal worden gedaan, met uitnoodiging, dat een iegelijk naar zijn vermogen daartoe gelieve bij te dragen, tot leeniging, zoo veel mogelijk, van de drangnood der nabetrokkenen; niet twijfelende of de goede burgerij zal zich ten deze bij vernieuwing haren waardig gedragen en alzoo toonen, dat, hoezeer zij zich door de omstandigheden, uit den aard der zaak, reeds tot aanzienlijke opofferingen ziet geroepen, zulks nogtans het deelnemend gevoel voor ongelukkigen niet kan uitdooven of verminderen.

Breda, den 11den April 1831.

DE ROY VI.

Ter ordonnantie van dezelven,

De Secretaris der Stad,

H. W. SCHAUTKES.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 16den April.

De *Staats-Courant* maakt heden de wet van den 2den April ll., op den zelfden datum uitgegeven, publiek, omtrent eene vrijwillige negotiatie, gevestigd op een deel van de hoofdsom der grondbelasting en laat deze wet voorts, even als de overige omtrent de inschrijving in die vrijwillige registratie, door den minister van financien, ingevolge opgemelde wet, afgekondigd.

— Z. Excell. de baron *Fagel*, Zr. Ms. gezant aan het hof van Frankrijk, is, in den avond van den 14den, te 's Gravenhage gearriveerd en heeft gisteren morgen eene audientie bij den Koning gehad.

— Gisteren morgen is voor het eerst de koninklijke veldpost, uit 's Gravenhage naar het leger vertrokken; de dienst geschiedt met op vier riemen hangende kalessen, met 's konings wapen prijkende.

— Mogen andere plaatsen zich beroemen, in pogingen en opofferingen ter liefde van het vaderland te wedijveren, onze stad, voorzeker, is eene dergenen die, te dezen opzigte, op den voorgrond mag geplaatst worden.

De lijst of het kohier van het vaderschot op de middelen ter bestrijding van de buitengewone behoeften des Rijks, bedragt, voor deze stad, de somma van *f* 44,260-40.

— VAK —

Eerst zaturdag den 9den dezer zijn de aanslag-billetten gedistribueerd geworden; al dadelijk beijverde een ieder zich zijn verschuldigde bij te dragen, zoodat, tot op gisteren den 15den ingesloten, bij den ontvanger meer dan vier vijfde van het gehele bedrag, de som, namelijk, van *f* 36,504-7½ is gestort geworden.

Nog daarenboven moet hierbij in aanmerking genomen worden, dat onderscheiden leeningschuldigen, die aanzienlijke sommen, als *f* 4000 wel te begrooten, in de belasting betalen, ten gevolge der omstandigheden de stad verlaten hebben, en alzoo hun verschuldigde elders, bij de ontvangers hunner verblijfplaatsen voldoen; de kwitantien daarvan zijn bij den ontvanger alhier nog niet ingekomen, doch het bedrag daarvan kan gerustelijk bij het reeds ontvangene gerekend worden.

— Ook uit de gemeente Sprang en Kapelle, in deze provincie, wordt ons gemeld, dat de ingezetenen, even als bij de laatstvorige geldleening, zich beijveren van hunnen goeden geest en liefde voor Koning en Vaderland te doen blijken, daar, op den 9 dezer, (den dag waarop de aanslag biljetten zijn uitgegeven) in eerstgemelde gemeente reeds meer dan drie vijfde, in laatstgenoemde nagenoeg de helft, van het geheel beloop van den ontvangstlijst bij den ontvanger dier gemeenten, zijn gestort geworden.

— Zijne Excellentie de luitenant-generaal baron *van Geen*, is van zijne tournée ter inspectering van de infanterie der legers te zijde, alhier teruggekeerd. In den morgen van den 14den hield Hoogstdezelve, en de Aalsche heide bij Eindhoven de troepen een deel der derde divisie in oogenschouw genomen. Na te dien einde samengekomen troepen bestonden, onder anderen, uit afdeelingen infanterie, de Utrechtsche en Leidsche studenten, de Noordlandsche en de kortelings bij het leger aangekomene Groningsche jagers. Het voorkomen en de houding der militairen werden bijzonder uitstekend gevonden, ook moest de generaal, die bij het passeren door de gelederen, met een luid *hoerah!* ontvangen werd, dan ook zijne bijzondere tevredenheid over dezelven aan den dag gelegd hebben. Men berekent dat er meer dan 4000 man troepen bij elkander waren; het geheel leverde eene zeer prachtige vertooning op.

Onze grenzen aan de zijde van Maastricht worden meer en meer versterkt. De nieuw aangekomen Groningsche jagers zijn in den loop dezer week, in de dorpen Breugel en Son gekantonneerd geworden. Te Eindhoven zijn den 14den ongeveer 1200 man Geldersche schutterij, onder het bevel van den majoor *Schimmelpenninck* aangekomen, welke bij het leger zullen ingelijfd worden. De grootte en sterkte dezer manschappen werd algemeen bewonderd.

— De Rotterdamsche courant spreekt heden het in haar nog nommer vermelde bericht, wegens de verschijning eener Engelsche vloot voor Walcheren, stellig tegen.

— In den avond van den 12den dezer hebben vreugdeschooten ons grondgebied in Staats-Vlaanderen wederrechtelijk aangedaan, roof en moord zich schuldig gemaakt. Vier dier bandieten, in kielen gekleed, met pistolen en messen gewapend, drongen, dien avond, onverhoeds in het Zeeuwsch Dorp *Knuudsche*, aan Oost-Vlaanderen grenzende, de woning binnen van den grutter *Bijnsmaan*, een 86 jarigen grijsaard, dezelfde dien, nevens zijne even hoog bejaarde echtgenoten het leven te benemen, ook bij deze niet terstond eene som van 500 gulden aanbiedende, de vermelde oude man hood al wat hij bezat, aan een honderdguldenbiljet, waarop een der bandieten een pistool op hem los brandde welke bijna zijn hoofd raakte en zijne grijze haren verschroeide; de knecht zijnen meester te hulp willende komen, werd door een pistoolschot getroffen en viel dood aan diens voeten neder. Het zoude bij deze gruwelen niet gebleven zijn, waren de boosdoeners, bij het naderen van hulp, niet zoo spoedig en zij vlugtgegaan, latende een met drie kogels geladen pistool op den grond achter. Van een en ander is proces-verbaal gemaakt en aan de regterlijke overgeleverd. De naam van den ongelukkigen knecht; dien slagtoffer zijner trouw, is *de Hert*.

— De graaf *van Saint-Leu*, *Lodewijk Napoleon*, voormalig koning van Holland, heeft eenige bijzonderheden publiek gemaakt wegens het aandeel, dat zijne kinderen aan de gebeurtenissen in Italie gehad hebben. Zie hier een kort uittreksel uit dezelve:

„Mijne beide kinderen, *Napoleon Louis* en *Lodewijk Napoleon Charles*, bevonden zich op den 28sten Februarij bij mij, en verlieten mij, om naar moeder te gaan, welke uit Rome gereisd was. Zij had den weg over Sienna genomen, terwijl mijne kinderen dien over Arezzo, die haar aangewezen werd, hadden ingeslagen. Zij volgden dezen weg tot over de Toskaansche grenzen, zonder hunne moeder te ontmoeten, en bevonden zich weldra midden in de geinsurgeerde landen. Zeer uitgedaan over hunne afwezendheid en van hun verblijf in tegen den H. Stoel opgestane landen, van welken zij meer dan tien jaren lang, onduhbelzinnige blijken van welgezindheid heb ontvangen en voor welken ik steeds gevoelens van achting en zelfs van verkleefdheid gekoesterd heb, deed ik alle noodige démarches, om hen dat land en de nabijheid van legers te doen verlaten, met welke zij niets te maken hadden. Ik verbeende de chefs van het Bolognesche le-

ger, dat twee personen van eene uit Frankrijk gebannen familie (nog onregtvaardiger sedert de maand Julij dan te vroeger) hunne zaak slechts weinig konden toebrengen, en mijne kinderen verwijderden zich uit Bologna. Het was mij echter, om verschillende redenen, niet mogelijk, hen, op dat oogenblik, de [illegible] te nemen. Ongelukkiglijk waren er [illegible] of mijn oudste zoon, het voorwerp mijner [illegible] te Forli, te gelijker tijd door eene zinking [illegible] en overleed den 17den Maart, na eene korte stondige ziekte, bijna plotseling, in de armen zijns broeders. Deze heeft, na dit noodlottig sterfgeval, mijnen vrouwen naar gewerkt en heeft den loop zijner, langen tijd, door onze positie van ballingen en zelfs van vervolgden, vermeerde redenen herwaarts. Het is volstrekt onwaar, dat mijne kinderen een groot getal insurgenten met pieken hebben gewapend, en even onwaar, dat zij met [illegible] van hunnen neef, den hertog *van Reichstadt*, gesproken hebben."

— De berigten van de Italiaansche grenzen tot den 7den dezer loopende, bevestigen de berigten, dat de insurgenten overal vlugten of de wapenen nederleggen en dat Midden-Italie van heerlede zal rust krijgen. De militaire commissie te Modena had drie hoofdmisdadigers der insurgenten tot de galg verwezen; doch deze straf was door den hertog tot eene twaalfjarige galei-straf verminderd. *Zucchi* was, met zijne medeplichtigen, te Venetie binnen gebragt.

— Volgens de Warschausche bladen van den 7den april, waren de gevechten der beide legers zoodanig, dat men dagelijks eenen nieuwen veldslag te gemoet zag. De Polen stonden met magt in de omstreken van Laskarzew en Zelechowo, vlak tegen over het russische leger, welks hoofdkwartier nog te Ryky stond.

— Wij hebben engelsche berigten van den 13den. Op den 11de hadden de ministers der groote mogendheden eene conferentie aan het *Foreign office* gehouden, waarbij de Russische, Oostenrijksche, Pruisische en Nederlandsche gezanten, de Pruissische minister baron *von Werstenberg*, en de burggraaf *Palmerston* tegenwoordig waren. Op den 12den waren de ministers op nieuw vergaderd geweest en hadden, onder andere diplomaten, ook de Nederlandsche gezant die laatstkomst weder bijgewoond.

— De berigten uit Ierland, omtrent de aldaar heerschende armoede zijn schrikkelijk; vooral onder den boerenstand is dezelve zoo groot, dat het niets vreemds is, de lieden van honger te zien sterven.

— Dezer dagen, bij het afvaren van het meer Lochleven, in Schotland, nabij het beroemde kasteel van dien naam, waarmit eertijds de ongelukkige *Maria Stuart* hare wraakgierige zuster gelukkig ontsnapte, om naderhand echter weder in hare handen te vallen, eenen ouden zegelring van ivoor met zilver gevonden, met den naam van het ongelukkig slagtoffer van *Elisabeth* er op; men veronderstelt, dat zij dien bij hare vlugt, in het meer verloren heeft.

— De Engelsche papieren doelen gevoegelijk tijdingen mede van eenen genderlingen reiziger, met name *Hobson*; deze is Blind geboren en doet thans eene reize rondom de wereld; laatstelijk bevond hij zich te Canton in China.

BELGIE.

Brussel, den 14den April.

In de 105de zitting van het congres, dezer dagen gehouden, is het voorstel, om den Koning van Holland te sommeren, van, binnen eene maand, den linker-oever der Schelde, Limburg en het Groothertogdom te ontruimen of er hem anders door kracht van wapenen toe te noodzaken, in deliberatie gebragt en de conclusie van het rapport der centrale afdeeling, ten fine, van wegens dit voorstel tot de orde van den dag over te gaan, aangenomen. De heer *Jottrand* kon echter bij die gelegenheid niet nalaten, te zeggen, dat het Hollandsch gouvernement, bij monde van deszelfs minister van buitenlandsche zaken, de zwarigheden had doen ontvouwen, in welke het land zich bevindt, door dat die minister geenszins de hoop ontveinsd had, van s'lands zaken nog door middel van protocollen te redden. » Dit is" vervolgde de spreker, » eene waarschuwing voor ons, om niet langer met eene definitive schikking met koning *Willem*, te draalen. Wij moeten de regten, die wij hebben, doen gelden en niet aarzelen, zulks te doen met alle middelen, die in onze magt zijn.

Het tweede onderwerp, dat aan de orde was, namelijk het decreet voor de te nemen maatregelen, ten einde de altoosdurende uitsluiting van het geslacht der Nassaus te handhaven, kwam niet in deliberatie.

Het voorstel van de centrale afdeeling, ons wegens het derde decreet, behoudende beteugeling der tooneelen van plundering en wanorde, tot de orde van den dag over te gaan, werd mede aangenomen, aangezien de vergadering begreep, dat de op dat onderwerp bestaande wetten genoegzaam waren.

Het vierde onderwerp eindelijk, waarmede de vergadering zich bezig hield, was de kwestie *moet het congres ontbonden worden of niet*, en werd, na lange deliberatien, het volgend besluit genomen:

» Het congres zal scheiden onmiddelijk na den afloop der aan de orde zijnde onderwerpen (*zie hier onder*); onverminderd echter de gevallen [illegible], die [illegible] alsdan adjourneerd [illegible] den [illegible] worden geconvoceerd."

— In de openbare gehouden [illegible] van het nationaal congres, in weinig belangrijks voorgevallen, als dat de heer *van de Weyer* [illegible] van den vijf maanden geleden gedecreteerd manifest tegen het huis van Oranje ophaalde, en [illegible] waar men daar mede gebleven was. Hier op bekwam hij tot inlichting, dat het grootste gedeelte der leden van de commissie haar ontslag als leden van het congres genomen hebbende en de anderen met verschillende zendingen afwezend waren, het manifest in de maak gebleven was. De heer *Bouqueau*, die het geraamte er van onder zich had, bood aan hetzelve te doen halen en dat, zoo gaande en staande als het dan was, voor te lezen. Dit werd [illegible] den, maar nu ontstonden er discussien of zulk een manifest [illegible] wel zeer noodig was. De heren *van de Weyer* en [illegible] verklaarden er zich ten sterkste voor. De heer *Rodenbach* was er tegen. Bij eene groote meerderheid werd echter besloten, dat er zulk een manifest in de wereld moest komen, en eene nieuwe commissie daartoe benoemd.

Thans werd er eene gresumeerd, welke onderwerpen er nog wel ter vergadering aanhangig waren, en bevonden, dat dezelve veertien beliepen, waarvan de voornaamste waren: de ministeriele verantwoordelijkheid, het rapport over de wet op de [illegible] en de jury, het ontwerp van manifest (zie hierboven), de aanvragen om naturalisatien en eindelijk de petitien: alle deze onderwerpen moeten, voor het scheiden van het congres, afgeloopen wezen, gelijk mede eenige anderen van minder gewigt, als over de branderijen, over het zout, over het transito, enz.; dat over de inkomende regten op den zee-visch werd nog staande deze zitting met een meerderheid van 104 tegen vijf stemmen aangenomen. De blinde *Rodenbach* had er zich tegen verklaard, omdat hij geen *vischeter* (piscivore) was.

— Te Brussel en Heregouwen, heerschte onlange eene aansteekende ziekte, die groote verwoestingen had aangerigt en dreigde zich verder te verspreiden. Sedert vernemende men, dat de ziekte geweken althans verminderd was; thans vernemt men dat zij integendeel zeer toegenomen is, en de inwoners van Brussel sterk door dezelve bevangt zijn. Daarenboven heerschte er groote honger, zoo wel aan geld als aan linnen en andere middelen.

Antwerpen, den 12den April.

Wij vernemen, dat, het gouvernement, op voorstel van den minister van buitenlandsche zaken en overeenkomstig den door den graaf *van Aerschot* zelven aan den dag gelegden wensch, dien gezant gelast had, om, den 17den der loopende maand, Londen te verlaten, indien hij op dat tijdstip nog niet officieel bij het hof van Londen ontvangen was.

— Het gerucht loopt, dat de generaal *Chassé*, bij eenen brief, onzen militairen kommandant belast heeft om terstond de aan de Schelde gelegen forten te ontwapenen, hem daarbij aanzeggende, in geval van weigering, de vijandelijkheden te zullen hervatten.

— De majoor *Kessels* is gesisteren, te Brussel, in vrijheid gesteld.

FRANKRIJK.

Parijs, den 11den April.

Het hof der pairs, door den baron *Pasquier* gepresideerd, is heden vergaderd geweest, om de ex-ministers van *Karel X*, de heeren *Montbel*, *d'Haussez* en *Capelle* bij verstek te veroordeelen. Zij heeft hen tot eene eeuwigdurende gevangenis verwezen, bevolen dat zij, volgens de art. 29 en 29 van het strafwetboek, in staat van wettelijke interdictie zullen blijven en verklaart hen personeel van hunnen rang en titels vervallen; alsmede veroordeelt hen solidair voor de kosten.

— Men spreekt van eene protestatie van den heer *St. Aulaire* tegen den inval der Oostenrijksche troepen in een deel der pausselijke staten. Het is onzeker in hoe verre zulks geloof verdient. Maar het komt ons baarblijkelijk voor, dat het ministerie niet lang toeven omtrent dit belangrijk punt zich gelegen te laten leggen.

— Het Luxemburgsch vraagstuk, waaromtrent de heer *Sebastiani* steeds eene diplomatische omzigtigheid in acht neemt, moet almede de aandacht trekken. De tijdingen uit België dragen blijken dat het onweder aan die zijde zamenpakt. Het is echter mogelijk, dat, om de uitbarsting te voorkomen, er dienaangaande nieuwe diplomatische onderhandelingen op het tapijt zijn.

— Het standbeeld van *Napoleon*, dat op de kolom van het plein Vendôme geplaatst geweest is, was in brons gegoten, elf voeten hoog en woog 5112 pond. Zoodra hetzelve weder op de ko-

om geplaatst zal zijn, zal tevens de van de kolom gewischte inscriptie hersteld worden; aan dat gedenkstuk zal dan verder niets ontbreken dan het gebeente des keizers, dat nog te Sint-Helena rust, hetgeen dan ook eenmaal daar geplaatst zal worden.

— De leening van 120 millioen vindt grooten bijval; heden van allerhande gevoelens schrijven er op in. Alle de groote steden volgen den indruk van Parijs.

— Heden zijn de 3 pCt. rentep, na eene rijzing, die haar tot 60 gebragt hadden, weder tot op 55 pCt. gedaald. Deze beweging kan door toeval veroorzaakt zijn; maar zekere lopende geruchten kunnen daar ook invloed op gehad hebben. Men verzekert, dat onze ambassadeur te Brussel, de graaf *Belliard*, dezen nacht onverwachts is teruggekomen, ten gevolge van de aan hem blootgelegde gezindheid van de hoofden der belgische patriotten en der nationale associatie.

In het begin der beurs van heden stonden de 3 pct. 59,55 op kontant en 59,00 op tijd; de 5 pct. 89,25 kontant en 89,00 op tijd. Bij het einde derzelve de 3 pcts. 55,25 kontant en 55,55 op tijd; de 5 pct 84,25 kontant en 84,40 op tijd. Alzoo op dien beursdag eene daling de 5 pct. van circa 5 en de 3 pct. van circa 4 percent.

Van den 12den April (des middags om 5 uren.)

De gang van zaken blijft steeds gewigtig. De generaal *Belliard*, onze gezant in België, is naar Brussel weder vertrokken. Aangaande het doel zijner reis blijft men in het onzekere hangen; gelijktijdig met hem is ook de generaal *Semelé* met den meesten spoed naar Metz terug gekeerd. Men denkt, dat de generaal *Belliard* zijn vertrek gewenden aan het gevaarlijke dat ons kwam bloot leggen, en dat wij in deze staat van zaken langer moeten volharden, totdat [illegible] wij het initiatief [illegible] de beweging te volgen.

— Particulier, ingeren als mede de *Algemeine Zeitung*, houden in dat de Fransche zaakgelastigde te Frankfort, vertoogen aan de bonde-vergadering betrekkelijk de bezetting van Luxemburg, door de troepen der confederatie, gedaan heeft, maar dat naar dezelve niet is gehoord geworden. Sommigen meenen dat deze de onderhandelingen zijn, waaromtrent de generaal *Sebastiani* zeide het stilzwijgen te moeten bewaren.

— Volgens zekere lieden zou de Londensche conferentie bij Frankrijk dringend aanhouden, om, tot handhaving der protocollen, in de zaak van Luxemburg deel te nemen.

— Het is zoo goed als zeker, dat eene belgische deputatie een vermaard fransch generaal (*Lamarque*) de aanbieding is komen doen, om zich aan het hoofd van het belgisch leger te plaatsen. Dit aanbod heeft voor het oogenblik geen gevolg gehad, maar de voorwaarden op welke hetzelve kon aangenomen worden, zijn niet zoodanig, om er op terug te komen.

— De fondsen waren genoteerd, ter beurze van heden (den 12den), de 5 pCt. 83 ¼ 90; de 3 pCt. 54, 75.

Mededeelingen.

Eenige officieren van het alhier in garnizoen liggende bataillon mobiel verklaarde rustende Geldersche schutterij (1e ban), hebben zich in commissie bij hunnen Majoor den Baron *van Wassenaer Katwijck* vervoegd, met een schriftelijk verzoek, mitsdien het korps officieren, om dit bataillon aan te bieden bij de mobiele armee geplaatst te worden; Z. H. E. G. heeft hun schriftelijk het volgende geantwoord, met toestemming om hetzelve, des verkiezende, publiek te maken, en het is uithoofde daarvan, dat H. E. G. ons verzocht hebben, hetzelve wel te willen plaatsen.

Breda den 15*den April* 1831.

Mijne Heeren,

De vernieuwde blijken van gehechtheid aan het vaderland, welke ik met u allen in de volste mate deele, treffen mij, en het doet mij leed, aan uwe begeerte, die, ik houde het er voor, daaruit alleen opwelt, niet te kunnen voldoen.

Ik heb gegronde redenen te betwijfelen, of ik in het bijzonder, of wij allen te zamen, wel de bevoegdheid hebben, een korps, uit echtgenooten, uit huisvaders, uit de kern van onze natie te zamen gesteld, en wiens belangen aan mij en aan ons allen zijn toevertrouwd, die, geheel volgens wettelijke bepalingen zijn opgeroepen, om de bedreigde oude grenzen van ons, van hun vaderland, te verdedigen, aan te bieden, om ook de grenzen over te gaan en ook veelligt te helpen uitbreiden; ik voor mij verklare ronduit en na rijp beraad, deze verantwoording op mij niet te nemen. Maar ik zal het oog gevestigd houden op het geëerbiedigd hoofd van ons dierbaar vaderland en van hem die ons naar de grenzen riep, en wachten, dat hij ons ook over dezelve roepen zal; alsdan ten vollen overtuigd, dat het nuttig ja pligtmatig wezen zal, om aan deze roepstem gehoor te geven, dat de maatregel noodig is, voor de onafhankelijkheid van ons thans gelukkiglijk herboren Oud-Nederland, en zonder vrees, dat het zoude kunnen dienen, om het door alle vaderlanders verfoeide Braband, wederom met ons te hereenigen, hoop ik en zal het mogelijke aanwenden, om te verkrijgen, dat onze Geldersche schutters, even als zij van de eerste waren, die op de grenzen gestaan en dus aan de eerste roepstem des konings beantwoord hebben, ook dan niet van de laatste zijn, om aan de tweede gehoor te geven.

Aan Heeren Officieren van het De Majoor kommanderende het *2e bat. 1e afd. mob. rustende* 2e batt. der 1e afd. mob. rus*schutt. van Gelderland te Breda.* tende schutt. van Gelderland.

(Was geteekend) Van Wassenaer Katwijck.

AAN DE REDACTIE DER BREDASCHE COURANT.

MIJN HEER!

Met eenige bevreemding las ik in No. [illegible] van uw geachtbaar blad van heden, onder het rubriek *Breda*, het volgende: „Aangaande de tailloos schutterij zijn in het geheel voor het leger te velde bestemd, tot nog toe hebben echter de negen nog overig te bepalen bataillons geene orders daartoe bekomen; *men schijnt hier tot vrijwillige aanbiedingen in te wachten.*" En dit gaf mij aanleiding tot de volgende vragen en aanmerkingen, welke ik UEd. verzoek wel een plaatsje in uw thans algemeen gelezen wordend dagblad te willen inruimen.

Wie moet de bataillons schutterij aanbieden, om vrijwillig over de grenzen (die gevaarlijke) te gaan, hetwelk, mijns inziens, toch wel behoorlijk met regten op de *mobiele armee* geplaatst te worden. Zoude [illegible] *bataillons-commandanten* verlangen? Dan verlangen [illegible] geene *vrijwilligers*, of blinde gehoorzaamheid [illegible] daten, maar burgers zijn, die hunne bestemming en de magt men over hen heeft, *kennen*. Of wil men de verantwoording en gevolgen van dien op het korps officieren laden? Maar zijn die dan geregtigd, om een aantal hoofden van huisgezinnen, echtgenooten en vaders, buiten hunne toestemming, aan te bieden, (en [illegible] zelve nog niet regt *welken*) oorlog te gaan voeren? Men vergete daarbij niet, dat de schutterijen *niet vrijwillig*, maar ten gevolge eener *wettelijke bepaling* en alzoo, tot hiertoe, *regtelijk* zijn opgekomen tot verdediging der bedreigde grenzen, en dat, wanneer eene dergelijke bepaling hen verpligt, over dezelve te gaan, niemand de verantwoording van een vrijwillig aanbod op zich behoeft te laden, hetgeen buitendien hoogst onvoorzigtig en in de gevolgen onberekenbaar zijn zoude.

Men rigte liever *vrijwillige bataillons* schutterij op, getrokken uit *alle* schutter-korpsen, om bij de *mobiele armee* geplaatst te worden; zoo dat ieder persoon, welke [illegible] gaan, weet, dat hij *even* als het leger te velde [illegible] den; men plaatse daarbij de *kundigste* der officieren en onderofficieren, welke zich mede vrijwillig aanbieden, of men bepale, dat in *zoo* bataillon een of meer kompagnien vrijwilligers worden geformeerd, om, vereenigd tot één of meer bataillons, bij de *mobiele armee* geplaatst te worden, en welligt zal de uitkomst van zulk eenen maatregel de beste verwachting gaarne te hoven gaan.

Breda, den 10*den April* 1831.

Uw bestendige Lezer,

K. X.

Antwoord. Volgaarne een plaatsje voor bovenstaanden brief in een dagblad ruimende, moeten wij vooreerst den schrijver verzekeren, dat de uitdrukking: „men schijnt hier tot vrijwillige aanbiedingen in te wachten," gegrond was naar het [illegible] gerapporteerden. Wat de in gemeenden brief geopperde vragen betreft, deze komen ons zeer juist voor, en, vinden [illegible] werkelijk vrijwillige aanbiedingen inwacht, geloven wij, dat de oprigting van *vrijwillige bataillons schutterij*, de [illegible] te ontwarren knoop zou doorhakken.

Wij geloven echter, dat het hier niet ongepast zal zijn te merken, dat er dermate het oorlogvoeren over of op de grenzen door vele vrijwilligers en schutterijen verkeerd gedacht wordt. Naar ons gevoelen, verdedigt men het best zijne grenzen, bij het uitbarsten van eenen oorlog met zijne naburen, wanneer men, bij de eerste bedreiging, zijne eigene grenzen overschrijdt, om het tooneel des oorlogs op des vijands grond over te brengen. In de grondregelen der krijgskunde en in de krijgshaftige geschiedenis zouden wij genoegzame bronnen vinden, om dit voorgeven te staven. Wordt het vaderland bedreigd, dan moet men zich tot een' *verdedigings-oorlog* [illegible] gaan de bedreiging over tot dadelijkheden, dan leert ons de ondervinding, dat er meer kansen tot overwinning zijn, wanneer men van de *verdedigender-wijze* tot de *aanvallender-wijze*

van oorlog voeren overgaat. Wij zouden hierbij een triviaal spreekwoord kunnen aanhalen; » *de eerste klap is een drie gulden waard*, namelijk, voor dengenen die hem geeft! Nog meer; krijgt men op zijne grenzen een *echec*, dan is elke voet gronds, die men verliest, een drie dubbeld verlies in morele kracht: — Heeft men hetzelfde ongeluk op 's vijands bodem, dan is de eerste stap op den vaderlandschen grond nog *goud* waard, en het eerst geleden verlies niet alleen dikwerf onbeteekenend, maar, door de aanwinst in *morele kracht*, schielijk te boven gekomen. Men houdt zich, naar ons gevoelen, te bepaald aan het woord *grenzen*. Om zijne grenzen goed te verdedigen moet men de wachtvuren van den vijand op ten minste 12 uren van dezelve verwijderd houden. Voor het overige, behoeft men voor de gevolgen van het overtrekken der grenzen niet te vreezen, berustende in het energique denkbeeld: *De natie wil in geene gevallen de hereeniging*.

(*De Redactie.*)

DANKBETUIGING.

Ontvangen van eenige Dames uit Leeuwarden, voor de eerste kompagnie van het 1e bataillon Jagers, vuftig Ned. ponden Tabak, waarvoor bij dezen aan de edelmoedige zendsters openlijken dank wordt betuigd.

Den 14 April 1831.

VAN ANDRICH DE KRIENENARK.
Bijzonder Jagerlieutenant.

Getuigd:

P. IJSTERBOSCH,
Lt. Ingenieur van den Waterstaat.

A. J. LADENBERG,
Klundert,
11 April 1831.

AMORTISATIE-SYNDICAAT.

ADMINISTRATIE DER DOMEINEN, WEGEN, VAARTEN, enz.

De Agent van het Domein te Rozendaal, zal, op Zaturdag den 23sten April 1831 des voormiddags ten 11 ure, ten gemeentehuize van Rozendaal, en ten overstaan van den Heer Burgemeester aldaar, in het openbaar voor den tijd van 2 Jaren en 11 maanden aanstaande, eerst in percenten en daarna in massa ter Verpachting aanbieden:

De TOLLEN op den Eersten Zijtak des Grooten Wegs der Eerste Klasse No. 3, van af Princenhage tot de Rivier de *Lenschot*, als:

No. 1 te Rozendaal, ter einde het Lasbesah.
No. 2 aan den steenen Beul beweesten het dorp Etten.
No. 4 aan de Oostzijde van Rozendaal.
No. 6 aan het Riviertje *de Zoom*.
No. 7 buiten de Steenbergsche Poort van Bergen op Zoom.
No. 8 nabij het Veer op Tholen.

De Conditien liggen ter lezing op het Bureau van den Administrateur der Domeinen in het 1ste Ressort te Arnhem, van den Agent van het Domein te Rozendaal, ter Secretarijen der steden Breda, Bergen op Zoom en Rozendaal, te Breda bij *Pijtak*, te Rozendaal in de *Roskam*, en te Bergen op Zoom in de *Prins van Luik*.

Terwijl nadere informatien te bekomen zijn ten Kantore van den Agent voornoemd.

H. J. WOLDRINGH.

AMORTISATIE SYNDICAAT.

ADMINISTRATIE DER DOMEINEN, WEGEN, VAARTEN, enz.

M. SMITS, Agent van het Domein te Breda, zal, op Vrijdag den 22 April 1831, des voormiddags ten 10 ure, ten stadhuize van Breda, en ten overstaan van den Heere Burgemeester derzelve stad publiek voor den tijd van 2 Jaar en 11 Maanden, ingaande 1 Mei 1831, aan den gehoegbiedende, eerst in perceelen en daarna in Massa verpachten:

De TOLLEN geheven worden aan de Barrieres op de Groote Wegen der 1ste Klasse No. 3, 7 en 8, gelegen in het Agentschap Breda.

Het Tarief en de Konditien voor deze Verpachting liggen ter lezing ten Kantore van den Administrateur der Domeinen in het eerste ressort te Arnhem, en den Agent van het Domein te Breda, ter Secretarijen van 's Hertogenbosch en Breda, en voorts te Raamsdonk in het Huis *de Dijk*, te Breda in de Koffijhuizen bij *Pijtak* en *Dieudonné*, te Rijsbergen bij *van den Eeden*, en te Terheiden bij *van Lommel*, terwijl zoo ten Kantore van den Agent als bij de Opzigters J. LUGTEN te Terheiden en J. J. WALESON te Raamsdonk nadere informatien te bekomen zijn.

De Agent voornoemd,
M. SMITS.

---

* * Op den 26 April aanstaande ten 10 ure 's morgens, ten stadhuize alhier, zal door den waarnemenden Militairen Onder-Intendant der vesting Grave, ingevolge bekomen Autorisatie van het departement van Oorlog, ten overstaan van den Heere Burgemeester alhier, publiek tegen contante penningen aan den meestbiedende worden verkocht, de hieronderstaande artikelen, voorhanden in de approvisiandering magazijnen van gemelde vesting als: 1700 Ponden goede BOTER in Vaatjes van 50 Ponden, en 1500 Ponden GROENE ZEEP in Tonnetjes van 50 Ponden, welke Verkooping bij Kavelingen van 4 Vaatjes zal plaats nemen; kunnende de gegadigdens den dag te voren van de kwaliteit dezer objecten in het magazijn, alhier zich overtuigen.

Grave, den 13 April 1831.

De waarn. Militaire Onder-Intendant,
VAN DOREN.

---

* * Een sedert jaren in Noord-Holland gevestigd huis van Negotie verlangt eenen COMPAGNON, die het geëvenredige Kapitaal kan aanbrengen, onverschillig of dezelve vervoege men zich onder het merk VH. 100 G. LENIJZER, Boekverkooper te Amsterdam bij Iwien ook uitgegeven wordt:

I. LEVENSSCHETS van den Luitenant ter zee J. C. DE HELDENMOED, benoemd tot Ridder der Militaire Willems-Orde, bij Besluit van den 19den Maart 1831, door J. OOMS. f 0,50

II. WELKOMSTGROET en UITBOEZEMING aan Z. M. den Koning bij Hoogstdeszelfs komst in Amsterdam den 6sten April 1831, gesteld in den geest van Amsterdamsch Ingezetenen, door P. J. HALLO. f 0,20.

* * Wordt geadverteerd dat op het rekest aan den Koning gepresenteerd door ABRAHAM SOETENS, gewezen eigenaar en aannemer van publieke werken, wonende in de Kinderstraat, ten einde te mogen verkrijgen surcheance van betaling en executien voor den tijd van twaalf maanden, mitsgaders een provisioneele surcheance hangende de deliberatien, het Hoog Geregtshof, derde Civile Kamer, in welker handen dat rekest is gesteld geworden, alvorens daarop aan Zijne Majesteit te dienen van bericht, consideratien en advies, heeft geordonneerd den suppliant, benevens zijne crediteuren te comparéren op *Vrijdag den 6 Mei 1831*, voor de Heeren en Mrs. HERZEELE, en GEVERS, Raden in den Hove, gedelegueerde commissarissen die hen zullen hooren, en dan Hoge rapport doen, met bijvoeging dat het zij dezelve crediteuren compareren dan niet, door het Hof ter deze zal worden geadviseerd als bevonden zal worden te behoren.

Zijnde wijders door het Hoog Geregtshof aan den suppliant verleend, hangende de deliberatien van Zijne Majesteit den Koning *provisionele surcheance van betaling en van alle regterlijke vervolgingen*.

Inmiddels kan van het rekest en appointement en, van de bijgedane daarbij gevoegd, inzage genomen worden in 's *Gravenhage*, ten kantore van Mr. JACOB GEORGE ALEXANDER CLANT, Procureur bij het Hoog Geregtshof, en *in de Klundert* ten huize van den rekestrant ABRAHAM SOETENS voornoemd.

---

* * A. M. DE HAAS, Commissionair in WOE te Tilburg vervittigt zijn geëerde begunstigers, dat ook bij hem tot Civiele prijzen te bekomen zijn, de volgende IJzersoorten als NIEUW-STAAFIJZER, STAAL, ZWARE en LIGTE IJZERDRAAD, TIMMERMANS- en RADEMAKERS-GEREEDSCHAPPEN, alsmede verscheidene soorten GEGOTENE IJZERWAREN.

Recommandeert zich verder in ieders gunst en aanbeveling.

BADLOKAAL TE UTRECHT.

Met den eersten Mei aanstaande, zal men weder beginnen met het geven van KOUDE, WARME, STAAL, ZWAVEL, ZWAVELDAMP, STOOM en DOUCHE BADEN, voor den gewonen prijs als in gepasseerde Jaar.

---

* * TE KOOP, Een schoone Partij SEMELEDEREN HANDSCHOENEN, bijzonder geschikt voor Zware Militaire Handschoenen. Adres, bij J. SIRKS Lz., Trafikant in Zeemlederen Huiden, Vellen, enz, aan de Vest te Rotterdam.

PUBLICATION NOUVELLE.

En vente chez les FRÈRES VAN CLEEF, *à la Haye* et *Amsterdam*; *Rotterdam*, J. VAN BAALEN; *Delft*, J. DE GROOT; *Utrecht*, J. G. VAN TERVEEN; *Leijden*, C. C. VAN DER HOEK; *Dordrecht*, BLUSSÉ en VAN BRAAM, et chez les principaux libraires du royaume:

LES BELGES AU TRIBUNAL DE L'EUROPE; FAISANT SUITE à la VILLE REBELLE, et contenant une courte réponse à M. le Général-Major Comte *de Bylandt*, 1 volume in octavo, *f* 2,50.

Le même ouvrage avec la première partie, *f* 3,00.

Se vend au profit d'une orpheline victime des brigandages commis à Bruxelles.

Te BREDA bij BROESE & Comp., Boekdrukkers en Boekverkoopers.